

Nařízení Rady (ES) č. 859/2003

ze dne 14. května 2003,

kterým se působnost nařízení (EHS) č. 1408/71 a nařízení (EHS) č. 574/72 rozšiřuje na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato nařízení dosud nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 63 bod 4 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise [1],

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu [2],

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Evropská rada na svém zvláštním zasedání, které se konalo ve dnech 15. a 16. října 1999 v Tampere, prohlásila, že Evropská unie musí zajistit spravedlivé zacházení se státními příslušníky třetích zemí, kteří oprávněně pobývají na území jejich členských států, poskytovat jim práva a povinnosti srovnatelné s právy a povinnostmi občanů Unie, podporovat zákaz diskriminace v hospodářském, sociálním a kulturním životě a přibližovat jejich právní postavení právnímu postavení státních příslušníků členských států.

(2) Evropský parlament v usnesení ze dne 27. října 1999 [3] trval na neprodleném naplnění slibů spravedlivého zacházení se státními příslušníky třetích zemí, kteří oprávněně pobývají v členských státech, a k definování jejich právního postavení, včetně jednotných práv co nejbližších těm, která požívají občané Evropské unie.

(3) Evropský hospodářský a sociální výbor vyzval rovněž k rovnému zacházení v sociální oblasti mezi státními příslušníky Společenství a státními příslušníky třetích zemí, zejména ve stanovisku ze dne 26. září 1991 o postavení migrujících pracovníků ze třetích zemí [4].

(4) Podle čl. 6 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii Unie ctí základní práva zaručená Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod podepsanou dne 4. listopadu 1950 v Římě a ta, jež vyplývají z ústavních tradic společných členským státům, jako obecné zásady práva Společenství.

(5) Toto nařízení ctí základní práva a dodržuje zásady uznané zejména Listinou základních práv Evropské unie, zvláště duchem jejího čl. 34 odst. 2.

(6) Podpora vysoké úrovně sociální ochrany a zvyšování životní úrovně a kvality života v členských státech jsou cíle Společenství.

(7) Pokud jde o podmínky sociální ochrany státních příslušníků třetích zemí, a zejména systém sociálního zabezpečení, který se na ně vztahuje, Rada ve složení pro zaměstnanost a sociální politiku ve svých závěrech ze dne 3. prosince 2001 vyjádřila, že koordinace vztahující se na státní příslušníky třetích zemí jim musí poskytnout soubor jednotných práv co nejbližších těm, která požívají občané Evropské unie.

(8) Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, na osoby samostatně výdělečně činné a na jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství [5], které je základem pro koordinaci systémů sociálního zabezpečení jednotlivých členských států, a nařízení Rady (EHS) č. 574/72 ze dne 21. března 1972, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (EHS) č. 1408/71 [6], se v současné době vztahují pouze na některé státní příslušníky třetích zemí. Počet a různorodost právních nástrojů používaných v úsilí o řešení obtíží spojených s koordinací systémů sociálního zabezpečení členských států, s nimiž se setkávají státní příslušníci třetích zemí, kteří se nacházejí v téže situaci jako státní příslušníci Společenství, způsobují složité právní a správní situace. Vytvářejí velké obtíže pro dotyčné osoby, jejich zaměstnavatele a příslušné vnitrostátní orgány sociálního zabezpečení.

(9) Je proto nezbytné stanovit uplatňování pravidel koordinace nařízení (EHS) č. 1408/71 a nařízení (EHS) č. 574/72 na státní příslušníky třetích zemí, kteří oprávněně pobývají ve Společenství, na které se tato nařízení v současnosti nevztahují z důvodu jejich státní příslušnosti a kteří splňují ostatní podmínky stanovené v tomto nařízení. Toto rozšíření je důležité zejména vzhledem k nadcházejícímu rozšíření Evropské unie.

(10) Uplatňování nařízení (EHS) č. 1408/71 a nařízení (EHS) č. 574/72 na tyto osoby jim nezakládá žádný nárok na vstup, pobyt nebo bydliště v členském státě nebo na přístup na jeho trh práce.

(11) Nařízení (EHS) č. 1408/71 a nařízení (EHS) č. 574/72 jsou na základě tohoto nařízení použitelná, pouze pokud dotyčná osoba již oprávněně bydlí na území členského státu. Oprávněnost bydlení je proto podmínkou pro uplatňování těchto nařízení.

(12) Nařízení (EHS) č. 1408/71 a nařízení (EHS) č. 574/72 nejsou použitelná na situaci omezenou ve všech ohledech na jediný členský stát. Mimo jiné se to týká situace státního příslušníka třetí země, který má vazby pouze na některou třetí zemi a jen jeden členský stát.

(13) Zachování nároku na dávky v nezaměstnanosti je podle článku 69 nařízení (EHS) č. 1408/71 podmíněno zapsáním dotyčné osoby do evidence uchazečů o zaměstnání u služeb zaměstnanosti každého členského státu, v němž se nachází. Tato ustanovení se proto mohou uplatňovat na státního příslušníka třetí země, pouze pokud má právo, případně na základě jeho povolení k pobytu, zapsat se jako uchazeč o zaměstnání u služeb zaměstnanosti členského státu, v němž se nachází, a právo legálně v něm pracovat.

(14) Je třeba přijmout přechodná ustanovení k ochraně osob, na které se vztahuje toto nařízení, a zajistit, aby nepozbyly práv v důsledku jeho vstupu v platnost.

(15) K dosažení těchto cílů je nezbytné a vhodné rozšířit oblast působnosti pravidel pro koordinaci vnitrostátních systémů sociálního zabezpečení přijetím právního nástroje Společenství, který je závazný a přímo použitelný ve všech členských státech, jež se účastní přijetí tohoto nařízení.

(16) Tímto nařízením nejsou dotčena práva a povinnosti vyplývající z mezinárodních dohod se třetími státy, jichž je Společenství stranou a které poskytují výhody v oblasti sociálního zabezpečení.

(17) Jelikož cílů navrhované akce nemůže být dosaženo uspokojivě na úrovni členských států, a proto, z důvodu rozsahu nebo účinku navrhované akce, jich může být lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity zakotvenou v článku 5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality uvedenou ve zmíněném článku toto nařízení nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů.

(18) V souladu s článkem 3 protokolu o postavení Spojeného království a Irsku, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o založení Evropského společenství, Irsko a Spojené království sdělily svými dopisy z 19. a 23. dubna 2002 své přání účastnit se přijímání a používání tohoto nařízení.

(19) V souladu s články 1 a 2 protokolu o postavení Dánska připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o založení Evropského společenství, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto nařízení, a proto pro ně není závazné ani použitelné,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

S výhradou přílohy tohoto nařízení se nařízení (EHS) č. 1408/71 a nařízení (EHS) č. 574/72 vztahují na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato nařízení dosud nevztahují pouze z důvodu jejich státního občanství, jakož i na jejich rodinné příslušníky a pozůstalé po nich, pokud oprávněné bydlí na území členského státu a jsou v situaci, která se neomezuje ve všech ohledech na jediný členský stát.

Článek 2

1. Toto nařízení nezakládá žádné nároky pro období před 1. červnem 2003.
2. Každá doba pojištění a případně každá doba zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti nebo bydliště získaná podle právních předpisů členského státu před 1. červnem 2003 se vezme v úvahu při stanovování nároků získaných v souladu s tímto nařízením.
3. S výhradou odstavce 1 se nárok podle tohoto nařízení nabývá, i když se tento nárok týká pojistné události, ke které došlo před 1. červnem 2003.
4. Každá dávka, která nebyla přiznána nebo jejíž výplata byla pozastavena z důvodu státní příslušnosti nebo bydliště dotyčné osoby, je na její žádost přiznána nebo obnovena od 1. června 2003, pokud dříve určené nároky nebyly vyřízeny jednorázovým peněžitým vyrovnáním.
5. Nároky osob, kterým byl před 1. červnem 2003 přiznán důchod, mohou být na jejich žádost přezkoumány s přihlédnutím k tomuto nařízení.

6. Je-li žádost uvedená v odstavcích 4 nebo 5 podána do dvou let ode dne 1. června 2003, získávají se nároky nabyté na základě tohoto nařízení uvedeným dnem a proti dotyčné osobě nelze uplatnit ustanovení právních předpisů žádného z členských států týkající se propadnutí nebo promlčení nároků.

7. Je-li žádost uvedená v odstavcích 4 nebo 5 podána po uplynutí lhůty uvedené v odstavci 6, získávají se nároky, které nepropadly ani nebyly promlčeny, dnem podání žádosti, s výhradou příznivějších ustanovení právních předpisů kteréhokoli dotyčného členského státu.

Článek 3

Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem měsíce následujícího po vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 14. května 2003.

Za Radu

předseda

A.-A. Tsochatzopoulos

[1] Úř. věst. C 126 E, 28.5.2002, s. 388.

[2] Stanovisko ze dne 21. listopadu 2002 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

[3] Úř. věst. C 154, 5.6.2000, s. 63.

[4] Úř. věst. C 339, 31.12.1991, s. 82.

[5] Úř. věst. L 149, 5.7.1971, s. 2. Nařízení naposledy pozměněné nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1386/2001 (Úř. věst. L 187, 10.7.2001, s. 1).

[6] Úř. věst. L 74, 27.3.1972, s. 1. Nařízení naposledy pozměněné nařízením Komise (ES) č. 410/2002 (Úř. věst. L 62, 5.3.2002, s. 17).

PŘÍLOHA

ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ UVEDENÁ V ČLÁNKU 1

I. NĚMECKO

V případě rodinných dávek se toto nařízení použije jen na ty státní příslušníky třetích zemí, kteří mají povolení k pobytu, které odpovídá definici německých právních předpisů "Aufenthaltserlaubnis" nebo "Aufenthaltsberechtigung".

II. RAKOUSKO

V případě rodinných dávek se toto nařízení použije jen na ty státní příslušníky třetích zemí, kteří splňují podmínky stanovené rakouskými právními předpisy o trvalém nároku na rodinné přídavky.